

ВЕСЕЛКА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

РІК XXXI

ЖОВТЕНЬ 1984

Ч. 10 (357)

THE RAINBOW

A CHILDREN'S MAGAZINE

КОНКУРС ДЛЯ ДІТЕЙ І ЮНАЦТВА НА ЛІТЕРАТУРНІ Й ОБРАЗОТВОРЧІ ПРАЦІ ДО КНИЖКИ „ТИСЯЧОЛІТТЯ ХРИЩЕННЯ УКРАЇНИ”

Українці в вільному світі готуються величаво відзначити тисячоліття прийняття християнської віри в 988 році за панування в Русі-Україні великого київського князя Володимира.

Українські діти й юнацтво теж повинні приєднатися до відсвяткування цієї важливої історичної події. Нагоду до цього дає їм 64-ий Відділ Союзу Українок Америки в Нью Йорку. Він плянує видати книжку про „Тисячоліття Хрищення Русі-України”, авторами якої мають бути діти й молодь від 5-го до 16-го року життя. З тією метою 64-ий Відділ СУА проголосив конкурс на літературні й образотворчі праці юних авторів.

Надіслані на конкурс писання і малюнки дітей оцінить редакційна комісія. Прийняті комісією праці будуть поміщені в книжці з поданням імені, прізвища, віку, місця замешкання, школи авторів. Плянується також влаштувати виставку надісланих дитячих праць. До участі в конкурсі закликається дітей і юнацтво всіх країн українського поселення в вільному світі.

Писані праці й картини слати на адресу:

Ukrainian National Women's League of America,
Branch 64
108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003

Від Редакції: Дорогі Читачі! Заохочуємо Вас узяти участь у конкурсі. Попросіть своїх батьків, учителів, виховників, опікунів, щоб допомогли Вам у тому корисному ділі.

ОСІННІ ЗАГАДКИ

Є шапка, але немає голови,
є нога, але без черевика.

Весною біле, літом зелене, восени жовте, зимою добре.

Капельох на голові
І одна нога в траві.

У лісочку ми були,
Диво отаке знайшли:

ЩО ЦЕ?

Хоч у світі не буваю, Та новин багато знаю,
І на столику лежу, Хто цікавий — розкажу.

ЗАГАДКИ-НЕДОМОВКИ

а. Дивний ключ у небі лине —
Не залізний, а пташиний.
Це ключем в осінній млі
Відлітають

б. Жовта сукня, тіло біле,
А зелені коси;
Як розріжеш її тіло —
Засвербить у носі.
Отака оця красуля, —
А зовуть її

в. Хто про мене казку чув?
Я в чоботях в казці був,
А в житті я без чобіт,
Ловлю миші, бо я

ХТО ВОНА?

Суконок убрала триста,
А краса — зелено-чиста,
Ніжка — лиш одна.
Восени її зрубають,
На шматочки всю покрають
І в бочівку поскидають . . .
Ну, вгадали, хто вона?

Б. Д.

ЩО ЦЕ?

Я біленький, як сніжок, Як лиш в воду упаду,
Ще й солодкий, як медок, Зразу ж в ній я пропадаю.

РОЗГАДКИ ЗАГАДОК У ЧИСЛІ ЗА ВЕРЕСЕНЬ 1984 Р.:
„РЕБУСИКИ: Підкова. б) Нарід. в) Підляшшя. г) На столі.
МАГІЧНИЙ КВАДРАТ: Мур, ухо, рот.

з кольоровими ілюстраціями виходить кожного місяця у Видавництві „Свобода” заходами Українського Народного Союзу. Редагує Колегія. Річна передплата становить у ЗСА — 8.00 дол. у інших країнах — рівновартність цієї суми. Для членів УНС 5.00 дол. Ціна окремого числа 75 центів. Ціна подвійного числа — 1.00 дол.

THE RAINBOW — VESELKA
ISSN 0300-6379

Обкладинка роботи Ірини Молодецької

Published monthly, except May to August Bi monthly
at Jersey City, New Jersey
30 Montgomery Street — Jersey City, New Jersey 07302
Subscription \$8.00 per year UNA members \$5.00 per year
Entered as Second Class at Jersey City, N. J.

Ілюстрація на обкладинці:
Ірина Молодецька — Осінь

ОСІННЯ ПІСНЯ

(Ілюстрація Марти Гулей-Леґецької)

Ходить-ходить жаль по гаї,
Ходить-ходить жаль,
Що вже квіти відцвітають,
Що пташки вже відлітають
Десь у сіру даль,
Десь у сіру даль.

Ходить-бродить сум по світі,
Ходить-бродить сум,
Що пропав вже слід по літі,
Що в імлах поля сповиті,
Плеще сльоти шум,
Плеще сльоти шум.

Та враз сипле сміх по селах,
З міста сум жене,
Де дітвора в школу йшла,
Стежка наче зацвіла,
Як за днів весни,
Як за днів весни...

За М. П.

Даль, частіше: далина — a long way off; бродити — блукати; імла — мряка (mist, haze); сльота — довготривалий дощ; сповитий — swaddled; плескати — splash; шум — sound; сипле — розсипається (тут: лунає сміх).

ОСІНЬ ХОДИТЬ ПО СТЕЖКАХ...

Помірно

МАМА КНИЖЕЧКУ КУПИЛА

Мама книжечку купила,
Щоб я віршиків училась,
Щоб напам'ять вірші знала,
Мама книжку купувала.

Я — ШКОЛЯР

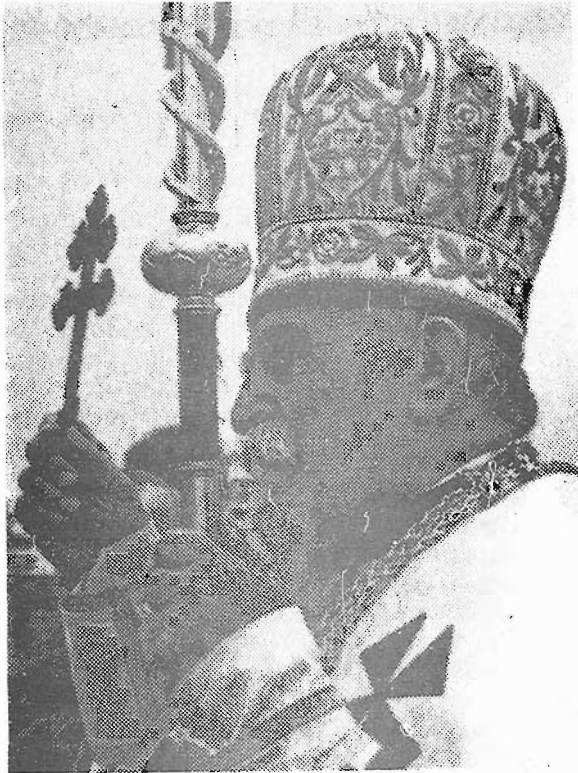
Я — школяр, молодець,
Під пахвою букварець.
Біжу в школу вуличками,
Стежечками, доріжками
Дрібненькими ножечками.

ТАНЦЮРИСТКА

У Оленки танці
Починаються уранці.
У обід кінчаються
І знову починаються.

ДІТИ, ПОМОЛІТЬСЯ ЗА ДУШУ ПАТРІЯРХА

У кожному народі є завжди кілька особливо талановитих людей, які згодом стають його провідниками. Одні з них керують державою, другі — релігійним життям, інші є поетами-письменниками і подібно. А коли народ є в неволі, тоді його провідники стають не раз героями-борцями за визволення.

Український народ мав також таких провідників. Згадати б лише кількох. Був ним володар Володимир Великий, гетьмани Богдан Хмельницький та Іван Мазепа, Тарас Шевченко, головний Отаман Симон Петлюра. В Українській Церкві відзначилися митрополити Петро Могила, Андрій Шептицький, а в останніх часах митрополит і патріарх Йосиф Сліпий.

7-го вересня цього року помер у Римі на 93-му році життя Голова Української Католицької Церкви, патріарх і кардинал Йосиф Сліпий. Його зараховують до одного з найбільших провідників свого народу — передусім церковно-релігійного. Він також має великі заслуги в ширенні науки, культури і мав великий вплив на життя рідного народу.

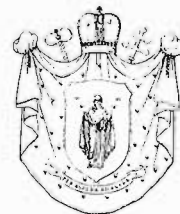
Був він сином селянина з українського Поділля. Ставши священиком, виявив великі здібності. Зразу став він ректором Духовної Семінарії у Львові, яку згодом переіменено в Академію. Коли почалася Друга світова війна і большевицька армія захопила Західню Україну, львівський митрополит Андрей Шептицький, висвятив о. Йосифа на єпископа. Коли в 1944 році митрополит Андрей умер, а єпископ Йосиф став його наслідником,

большевицький уряд ув'язнив його і мучив у тюрмах і засланнях майже 18 літ. Врешті завдяки папі Іванові XXIII і президентові Америки Дж. Кеннеді вдалося визволити митрополита Йосифа з неволі.

Він приїхав до Риму і, хоч як утомлений неволею, зараз почав відновляти релігійне життя українців, що по війні опинилися у вільнім світі. Збудував собор Святої Софії, придбав Патріарший Двір, парафіяльний храм Жировицької Богоматері, заснував Український Католицький Університет, відновив монаший чин Отців Студитів, а передусім зібрав під своїм проводом духовенство і мирян, щоб не занепадала на чужині наша Церква. Він змагав за встановлення церковної самоуправи, себто Києво-Галицького Патріархату. Він відвідував громади мирян своєї Церкви по різних країнах світу, заохочував до праці для Церкви і рідного народу. В неволі ніколи не корився перед ворогами свого народу. Він завжди давав приклад, як любити свій поневолений народ і вірно йому служити. Про нього заговорив цілий світ, всі з подивом дивилися на нього, як на героя, що воював не мечем, але молитвою і службою для Бога.

Хоч діти ще не можуть тепер зрозуміти всіх заслуг Патріарха Йосифа перед своїм народом, вони моляться за нього разом із своїми батьками і просять Бога, щоб сповнилося все те, до чого цей Праведник-Мученик прямував.

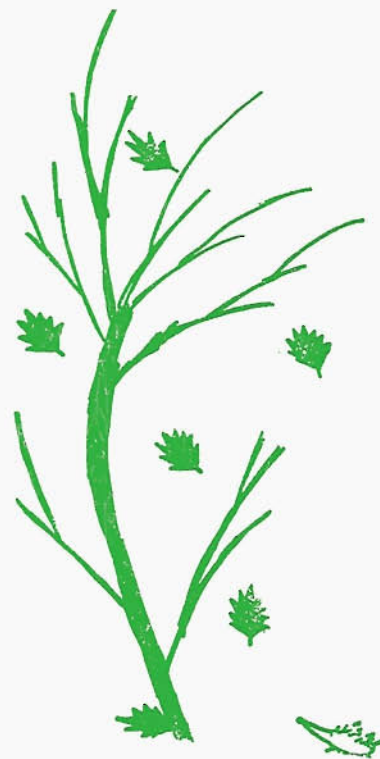
ОСІНЬ, ОСІНЬ, ОСІНЬ!...

Осінь, осінь, осінь!..
Медом пахнуть роси.
Журавлі курличуть в небі
Та вітри голосять.

Не дзвенять в садочку
Птичі голосочки.
Сняться зраному полю
Квіти й колосочки.

В лузі при долині,
Плаче тополина,
Загорілась над рікою
Червона калина.

Тьмяно сонце світить,
А на голих вітах
В'яже осінь рукавички
З бабиного літа.

КАЛИНОНЬКА

Я калинонька червона,
Червонію край городу,
А круг мене грають діти,
Задивляються на вроду.

Наді мною світить сонце,
Біля мене хлюпа річка.
Я ніколи не журюся,
Хоч настане й темна нічка...

Я — калинонька червона —
Мене сонечко вмивало.
Та вже личенько холодне,
Бо вже літечка не стало...

ВРОЖАЙ

Відшуміли поза гаєм
Щедрим колосом поля.

Називається врожаєм
Те, що родить нам земля,

Груші, яблука збираєм,
Сад готуєм до зими...

Буде зватися врожаєм
Те, що виростимо ми.

ЯК ПОСТАЛА І ЗРОСТАЛА ЗАПОРІЗЬКА СІЧ

Недобре жилося українському народові під пануванням чужих володарів, коли вимерли свої князі. Скрізь по Україні заведено панщину або кріпацтво. Кожний селянин мусів кілька днів на тиждень без жадної оплати працювати на панській лані. Всю землю дістали в посідання польські пани-вельможі. Селянин не мав ніякої волі. Пан міг його продати або й убити. Тяжко було з паном судитися, бо й суддями були ті самі вельможі.

Але в Україні були теж люди, що не могли стерпіти такої неволі. Вони втікали в степи, за Дніпрові пороги. Там ще не було міст, не було сіл і не було ніякої влади. Тут утікачі (їх називали зразу ухадниками) збиралися в більші гуртки, займалися мисливством і рибальством і так жили. В степах звірів та риб було дуже багато. Кожний робив, що хотів, життя було вільне, але й небезпечне, бо в недалекому Криму жили татари. Вони не раз заходили в наші степи, шукаючи паші для своїх коней, овець та іншої худоби. Бувало заганялися далі на північ, нападали, грабили і палили українські села, а здорових людей брали в неволю. Тож ухадники постійно воювали з татарами, обороняючись від них або й побиваючи їх і відбираючи добичу, награвлену в Україні.

Ухадники почали називатися також „козаками”. Це слово походить від татарської мови, „кайзак” і означає „вільний і безстрашний вояк”.

Бачачи, що з татарами миру не буде, козаки згуртувалися в більшу військову силу, поселилися на укріплених островах серед ріки Дніпра і вибрали власне командування. Так постав військовий табір, що називався Січовий Кіш або Січ. А що козаки жили за порогами Дніпра, то їх називали також запорожцями. Тут козаки зимували, відпочивали по походах на татар і турків і наглядали, щоб татари не нападали на Україну. Найстаршого свого провідника козаки називали отаманом або кошовим.

Першим кошовим Запорізької Січі був Дмитро Вишневецький, якого за своїм звичаєм, козаки називали Байдою. Він походив з роду давніх українських князів, з міста Вишнівця. Зразу був старостою Черкас і Канева. Був відважним лицарем і тому козаки дуже припали йому до вподоби. Десь коло 1550 р. він пристав до козаків, а вони скоро обрали його кошовим отаманом. Під його проводом козаки збудували першу Січ на острові Малій Хортиці, оточили її високим валом і частоколом, а над брамами поставили гармати.

Татарам дуже не подобалося, що козацька твердиня буде загороджувати їм шлях в Україну. Тому вже за кілька літ татарський хан прийшов з великим військом, щоб зруйнувати Січ. Облога тривала 24 дні, козаки боронилися завзято, і татари Січі не здобули. Але на другий рік хан прийшов ще з більшим військом. Козаки боролися довго, врешті

зрозуміли, що не можуть устоятися перед татарами, яких було на десять разів більше. Тоді козаки під проводом Байди-Вишневецького залишили Січ, прорвали татарську облогу і сховалися в степах. Татари зруйнували Січ, але по їх відступі козаки знову відбудували свою твердиню.

Слава про Січ розходилася по світі. Одні володарі хотіли мати її за свою союзницю, а інші ворогували з нею. Козацтво дійшло до такої сили, що могло вмішуватися в справи сусідніх країн. Так було, наприклад, у Молдавії. Молдавія лежить між східними Карпатами, Дністром і Чорним морем. В 12-14 стол. цей край належав навіть до Галицько-Волинської держави. Потім там стали оселятися переважно румуни. Але в Молдавії жило також немало українців. Коли країною володіли місцеві князі (їх називали „господарями”), українцям жилося добре, тут панувала українська мова, віра і звичаї. Але, коли в 1514 р. Молдавією заволоділи турки, почалося знущання над християним народом. Тому козаки під проводом Байди вирішили визволити Молдавію з турецької неволі.

Війна тривала кілька літ, врешті скінчилася нещасливо для Байди. Турки підкупили кількох молдаван, ті зрадою і підступом зловили Байду, закували в кайдани і віддали туркам. Султан казав і його вбити. То було 1564 року.

Але український нарід не забув Байди і склав пісню про його героїчну смерть. Хоч у цій пісні є чимало історичних вигадок, що ніколи не відбулися, зате нарід по-своєму прославив лицарського отамана, що до кінця свого життя зберіг вірність своєму народові і християнській вірі. У пісні співається, як султан обіцяв дарувати Байді життя, ще й віддати йому свою дочку за жінку, якщо той прийме турецьку віру і буде служити туркам. Байда насміявся з турецької віри і з султанської дочки. Тоді султан казав зачепити Байду залізним гаком за ребро і повісити на знущання. Турки стріляли до Байди з луків. Так умер славний козак мученицькою, але гордою смертю.

За „Світом Дитини”

Пояснення-словничок: панщина або кріпацтво — compulsory service for a lord; вельможа — magnate, noble; стерпіти — to bear; пороги — тут: rapids, cataract; паша — grass; мисливство — hunting; рибальство — fishing; добича — здобич (spoils, plunder); згуртуватися — to unite; укріплений — fortified; староста — голова міського уряду в 15-18 ст.; частокіл — palisade; твердиня — stronghold; хан — татарський володар (khan); облога — siege; прорвати — to break through; союзник — ally; зрада — treachery; підступ — хитрощі (slyness); вигадка — fiction; ребро — rib.

І В А С Ї С О Х А

То було 1672 року. Околиця Кам'янця на Поділлі була у великій тривозі. Саме тоді турецько-татарське військо йшло на поміч українському гетьманові Петрові Дорошенкові проти Польщі.

Населення України не вірило таким „союзникам”, як турки і татари. Нарід пам'ятав, як татари зраджували гетьмана Богдана Хмельницького, коли він визволяв Україну з-під панування польських королів і вельмож. А найбільше нищили татари Україну по війні, вертаючись додому. Тоді вони хапали людей у неволю, грабували їх майно, худобу, край залишали в руїні. Тому нарід ховався, **де міг**: і в густих кущах, в очеретах над ріками і ставами, в островах серед мочарів, у глибоких яругах тощо.

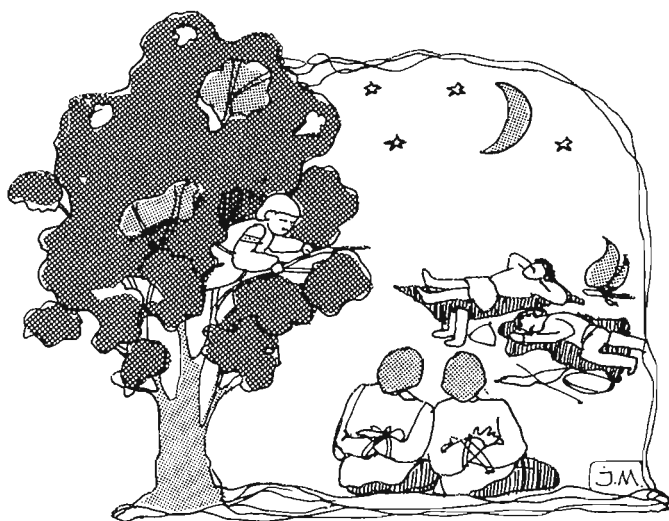
На північ від Кам'янця стояв під лісом хутір Якова Сохи. Він жив тут з жінкою та малолітніми дітьми. Був у нього шістнадцятилітній небіж, Івась з-під Гусятина. Батька й маму його захопили в полон татари, коли Івась мав лише п'ять років. Яків змилювався над сиротою, взяв його до себе і виховував його, як свого сина.

Коли втікачі з села сказали, що вони бачили турків недалеко, кинулася родина Якова до схованки, що вже попереду приготувала в густім лісі, в глибокій ярузі. Утечі Івась побіг поперед, нехотячи віддалився від рідних, і попав не туди, куди треба. Замість у ліс, він вибіг на узлісся. Як за горбком почулися дикі крики, то він, не довго думаючи, видряпався на велику густу листяну липу. Притулився всім тілом до гілляки і так лежав нерухомо.

Незабаром з'явилася громада турків. Вони вели кількоро молодих хлопців і дівчат, що їх зловили коло якогось села. Дівчата плакали, а хлопці з-під лоба дивилися на ворогів. Турки вимахували довгими батогами і деколи підганяли ними бранців. Та враз зупинилися під липою. Старшина турків наказав зв'язати мотузками руки і ноги бранців, а потім усіх разом прив'язати до липи одним грубим шнурком. Він дав розпорядження, що тут вони будуть „ночувати”. Він призначив двох вояків, щоб сторожити бранців. Він, мабуть, не хотів, щоб їх по дорозі зустріли козаки, бо тоді напевно відібрали б своїх людей. Решта турків помаршувала в дальшу дорогу на північ, де був бій.

Два сторожі були дуже втомлені. Вони ще раз оглянули шнури і ствердили, що міцні. Тому — сказали собі — нехай береже бранців один вояк, а другий тим часом трохи поспить. Перший вояк зараз справді заснув, але другий не міг опертися сну і також почав хропоти.

Івась у рясному листі ніхто не бачив — ні бранці, ні турки. Але Івась чув час від часу плач дівчат і тиху розмову двох хлопців. Івась бачив, як один хлопець приклав губи до зап'ястків свого

товариша і пробував кусати зубами шнурок. Ув Івася закипіла гаряча кров: чи я можу дивитися бездільно, коли тут треба рятувати наших людей? Турки заснули, і трапляється нагода звільнити бранців з ув'язнення.

Тоді Івась почав злізати із стовбура. А як був уже при останній галузі, то промурмотів до бранців: „Може я вас визволю!” Бранці зразу здивувалися, хто відізався до них з дерева, тоді побачили тінь хлопця і врешті подумали, що може вдасться якось урятуватися.

Сонце закотилося за ліс, і настав присмерк. Івась спустився з липи, добув з кишені кишеньковий ніжик і порозрізав шнури на бранцях. Але на цім ще не був кінець. Хлопці кинулися на обох турків, відібрали від них зброю, а їх самих хотіли вбити. Але Івась стримав їх:

— Це недобре! Нам треба вже звідси втікати, бо в цій околиці багато турків. Вони можуть прийти сюди і побачать забитих своїх товаришів. Вина впаде на наших людей, що живуть у цій стороні. Турки напевно жорстоко помстяться на них.

— А що ж зробити з ув'язненими?

— Лишім їх так, як вони лежать зв'язані. Хай з ними порозмовляє турецький старшина, що призначив їх сторожами. Він їх також по голові не погладить. Але це діло його і їх. **А ми чимскоріш утікаймо на річку Смотрич, де є густий острів між очеретами.**

— Добра рада! — сказали визволенці, і на чолі з Івасем зникли в темнім лісі.

Пояснення-словничок: **соколиця** — region, surroundings environs; **Поділля** — частина України; **союзник** — ally; **зраджувати** — to betray; **вельможа** — magnate; **грабувати** — to rob; **очерет** — cane, reed; **мочарі** — swamp; **небіж** — nephew; **полон** — captivity; **схованка** — hiding place; **листяний** — leafy; **лоб** — forehead; **з-під лоба** тут: неприхильний або ворожий погляд; **бранець** — полоненик (captive); **бати́р** — whip; **мотузок** — cord; **хропоти** — to snore; **зап'ястка** — wrist, armband; **стовбур** — trunk.

ЗВІРИНА НАРАДА

У джунглях, біля водоспаду,
Зібрались звірі на нараду —

Усіх турбує тигр Смогач,
Нашкодив так, хоч сядь та плач, —

То зловить серну, козенятко,
Козу вполює, мавпенятко,

Чи зебру в пазурі хижацькі
Ухопить, скочивши зненацька.

Ніхто не має порятунку,
За мить — і в тигровому шлунку.

У гострі зуби Смогачеві
Не потрапляють тільки леви.

І побивається в сльозах,
Як кожна мама, тут коза,

І зебра у глибокій тузі,
І гірко плаче мавпа Фрузя.

Ну хто ж порадить, що зробити,
Щоб Смогача перехитрити?

Вже довго радять звірі-друзі,
Та мовить раптом мавпа Фрузя:

— У мене думка знаменита —
До тигра дзвоник причепити!

Зраділи всі на ті слова:
— У Фрузі мудра голова!

А хто ж причепить? Всі мовчали,
Немов у рот води набрали.

— То, може, вчепиш, Фрузю, ти?
— Ні... я... не встигну утекти!...

Із хащів темних, як на лихо,
Підкрався тигр нечутко-тихо

І загарчав: — Не вам учити,
Як маю я у джунглях жити!

Всі звірі врозтіч — хто куди,
Навскоки, далі від біди.

Як хочеш, — в джунглях ти живи,
Пильнуй лиш ніг і голови.

Пояснення-словничок: турбувати — to trouble, to disturb; нашкодити — to harm; хижацький — predatory; зненацька — несподівано; перехитрити — to outwit; встигнути — зробити щось вполю; хаща — thicket; загарчати — to growl; врозтіч — dispersedly.

ІВАСЬ-МУДРАСЬ

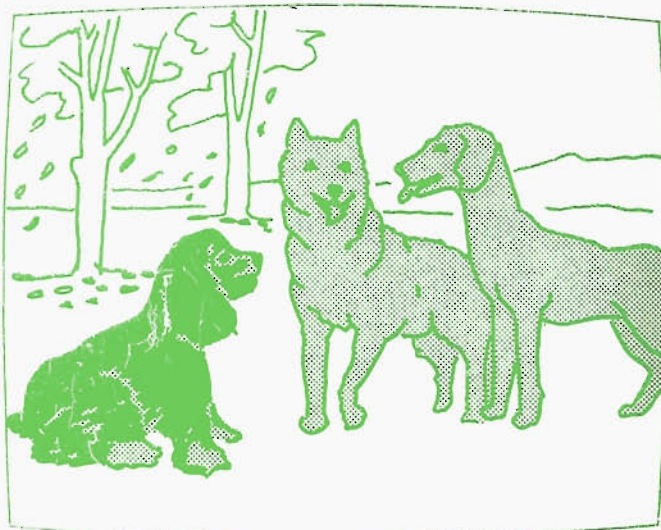
Розгулявся місяць жовтень.
На деревах листя жовкне.

Жовтень — в лісі, жовтень — в полі...

Парком йдуть Івась й Микола.

Жук біжить спереду трохи.

Жук страшенно любить прохід,

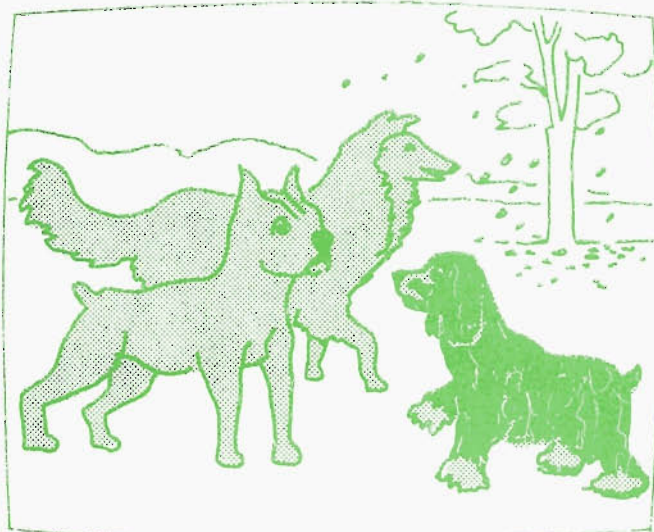
Бож-куди лиш оком кинеш —
Щось цікаве і зустрінеш!

Пси знайомі й незнайомі

Йдуть із дому і додому.

Всіх кольорів і порід

В парк зібравсь собачий рід.

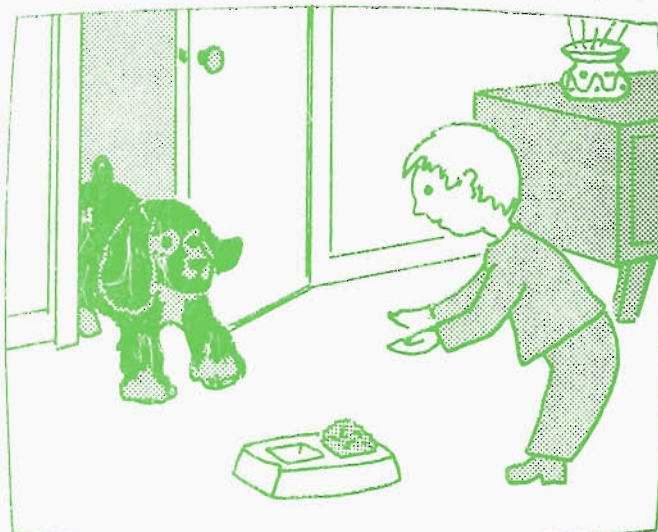
Знався з кимось чи не знався —
Жук із кожним привітався.

Як додому повертались,

Стрічні пси з Жуком прощались.

Дуже радо Жук прощався

З усіма, хто з ним вітався.

Відчинив Жук вдома двері.

Кажуть всі — в Жука манери!

У Жука — чудесні звички! —

Хоч і пес він невеличкий.

Так навчив його Івась —

Недаремно він Мудрась!

Пояснення-словничок: прохід — тут: прогулянка; порода — race, breed; манери — спосіб робити щонебудь на один лад, звичка, форми товариської поведінки (manners, behavior).

МОВЧУНИ

Є на світі мовчуни,
Що не кажуть, хто вони:
Чи китайці, чи бельгійці,
А чи може — українці:

Інші діти дуже раді
Похвалитись на параді:
— Онде наша йде колона,
Там наш прапор і ікона.

Наша пісня, наша мова,
Наша, ноша кольорова.
Наші звичаї найкращі!
А чому? Тому, що наші.

Діти кожного народу
До свого належать роду.
Тільки ниці мовчуни
Не розкажуть, хто вони.
Не покажуть, не розкажуть,
Хто й чиї вони сини.

Любі діти, не мовчіть!
Вчіться, ще й інших вчіть
Про батьків і предків славних,
Лицарів змагань державних!

Про культуру нашу й мову —
Рідну, милу, пречудову.

Нам потрібні оборонці,
Щоб зростали ми на сонці,
А не ниділи в п'їтмі.

Бо не будуть нас хвалити
Інші люди, ні любити,
Як не будуть наші діти
Шанувать себе самі.

Нам потрібні козаки,
За вітчизну вояки.
Не потрібні мовчуни,
Що не кажуть, хто вони.

Пояснення-словничок: **мовчун** — silent person; **колона** — люди, вишикувані в певнім порядку, напр. військо в поході; **ікона** — святий образ; **ноша** — одяг; **ницій** — негідний, ганебний — (worthless); **учітєся** або **учітьсєя**; **нидіти** — лєдвє животіти, втрачати сили, завмирати — to drag out a miserable existence.

ЯК ОЛЯ ЗРОЗУМІЛА...

П'ятирічна Оля
Тільки поснідала,
Мовчки від снідання
До забави встала.

— А скажи, Олюсю,
Що треба сказати,
Коли наїсися! —
Запитала мати.

Олюся підняла
До ненечки очі:
— Кажеться: матусю,
Ще Олюся хоче!

МУДРИЙ БОНЗА

(Китайська казка)

Далеко від нас на Сході, в Китаю, жив над берегом великої ріки Гуанг-Гуо чоловік, що називався Су-Чань. Жив з жінкою і двома дітьми, хлопчиком і дівчинкою.

Су-Чань мав власне господарство: коня, корову, свинку і двадцять дві курочки. Його хата була простора і тепла. На випадок голоду держав у коморі сушену рибу та муку.

Непогано жилося цьому чоловікові. Не був голоден, мав усього доволі, але бачив, що його сусіди жили ще краще від нього. Закралася в його серце заздрість. От, каже він до своєї жінки:

Доля нас скривдила, бо не дала нам стільки добра, як нашим сусідам.

Жінка на це йому так порадила:

— Піди до бонзи і запитай його, що нам робити, щоб бути заможними і щасливими.

Пішов Су-Чань до бонзи. Бонза вислухав його, наклав на ніс великі окуляри, знайшов у шафі грубу-грубезну книжку, розгорнув її, щось прочитав у ній і сказав:

— Заведи до хати корову — то буде тобі краще...

Послухав Су-Чань бонзу і примістив у хаті корову. Всю ніч не спали ні чоловік, ні його жінка, ні діти, бо корова виляскувала хвостом по столі та по стінах, безустанно крутилася на припоні і голосно ревіла. Вранці каже жінка до свого чоловіка:

— Іди до бонзи і скажи, що пішло нам життя на гірше...

Пішов Су-Чань до бонзи. Наклав бонза знову окуляри, розгорнув грубу книжку, щось прочитав і каже:

— Перенеси до хати свинку — то буде краще...

Послухав Су-Чань бонзу і переніс свинку до хати. Вночі в хаті діялось щось страшне: неспокійна корова колола рогами стіни і ревіла, а свинка несамовито кувікала, немов би її заколювали. Вранці Су-Чань побіг знову до бонзи... Бонза наклав великі окуляри, розгорнув грубу книжку, щось прочитав і каже:

— Перенеси до хати двадцять дві курочки — то буде краще.

Послухав Су-Чань бонзу і переніс курочки до хати. Вночі хата обернулася в страхіття: корова реве, свинка кувікає, а курочки під стелею кудкудають і занечищують усю обставу в хаті. Вночі, як тільки почало зоріти, побігли до бонзи обидвоє — чоловік і жінка.

Бонза наклав великі окуляри, розгорнув книжку щось прочитав і каже:

Винесіть з хати двадцять дві курочки — то буде вам краще...

КИТАЙСЬКА КАЗКА

Послухали вони бонзу і винесли курочок. У хаті стало трохи чистіше і веселіше. Діти задоволено посміхаються, а мати вже веселих пісень наспівує. Другого дня пішов Су-Чань подякувати бонзі за пораду. Бонза наклав великі окуляри на ніс, щось прочитав у грубій книзі й каже:

Виведіть з хати свинку, а буде краще...

Послухали вони бонзу і вивели свинку. Хата змінилася, стала простора, ясна. Діти на радощах стали танцювати; мати посміхається весело й обід смачний готує, а Су-Чань після свинки підмітає і весело вигукує: „Гей, як весело жити на світі!”

Наступного дня пішов Су-Чань знову подякувати мудрому бонзі. Наклав бонза окуляри, розгорнув грубу книжку і каже:

— Виведи з хати корову, то буде тобі вже зовсім добре...

Послухав чоловік бонзу і вивів корову... Від того дня не було на березі Гуанг-Гуо більш щасливої людини від Су-Чаня. Ввечері й уранці, коли молився Богу, то додавав наприкінці такі слова:

— Дякую тобі мудрий бонзо, що зробив мене найщасливішою людиною в Китаю...

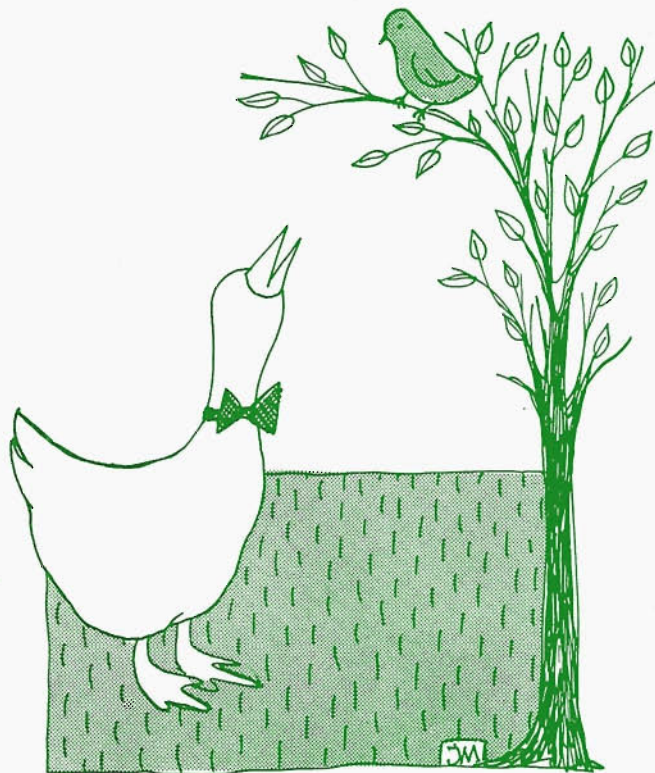
(Закінчення на стор. 12-ій внизу)

ЯК КАЧУРИК КВАК СВАТАВСЯ

Прибрався пан качурик Квак гарно, зачесав чуба набакир, бо сподобалася йому сорока. От і пішов до неї свататися. По дорозі став він собі для більшої охоти підспівувати:

Став я підростати
Та й парубком став,

Каже мені мати.
Щоб я жінку брав.

Приходить, поклонився та й каже:
— Панно Сороко Білобоко, чи підеш ти за мене заміж?

А сорока аж заскреготала зі сміху:

— Ой, ти, качуре кривобокий, а як я з тобою жити буду? Не вмієш ти ні літати, ні скреготати, ні гостей наворожити. Ні, не піду я за тебе. Ти мені не рівня, ти мені не пара.

— Овва! — каже качур. — Я засватаю іншу.

Та й пішов до голубки свататися.

— Чи підеш за мене, панно Голубко-Воркотко?

А голубка заворкувала, головою помотала та й каже:

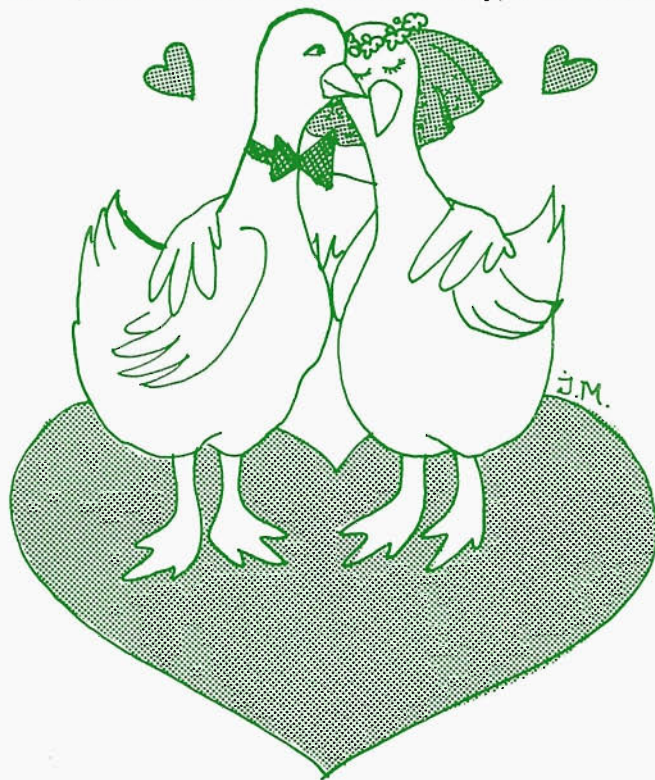
— Ой, ти качуре вайлуватий, плосконогий! Не вмієш так, як я попід небеса стрілою мчати, пірячко до сонця сріблити, не вмієш воркувати. Не вмієш головою мотати, на місці дрібненько танцювати. Ні, не піду я за тебе, ти мені не рівня, ти мені не пара.

— Овва! — каже качур. — То я засватаю іншу.

Та й пішов до зозулі, поклонився та й каже:

— Люба Зозулько-Сивулько, прошу твоєї ручки...

Роздалося дрібненьке кукання зозулі. То вона так дрібно посміялася з нашого качура та й каже:

— Ой, ти качуре, жабоїде череватий, грубий, перевалькуватий! Не вмієш ти, як я, крильцями по лісах мигати, солодким голосом кукати та весну гожу вітати.

Зажурився наш качур, задумався, та й врешті каже:

— Ой, ой, ніхто мене не хоче! Мабуть, не оженися і парубком надалі залишуся.

МУДРИЙ БОНЗА

(Закінчення з сторінки 11-ої)

Від Р е д а к ц і ї. Подумайте, читачі, чи бонза справді допоміг своїми радами заздрісному Су-Чаневі; що змінилося з майна в хаті Су-Чаня і на чім полягало потім щасливе життя його цілої родини.

Пояснення-словничок: **комора** — pantry, larder; **заздрість** — jealousy; **скривдити** — to offend, to insult; **бонза** — буддистський священик у Китаї та Японії; **виляскувати** — сильно ударити, бризкати водою; **припін** — tether; **заколоти** — to stab, to kill; **страхиття** — horror, terror; **обстава** — меблі; **зоріти** — наближається світанок (dawn).

Почула це сова ухата, головата сваха та й обізвалася:

— Ой, качуре, качуре, а нащо ти так високо голову задираєш та до тих красунь сягаєш, що попід небеса літають? Схили-но ти свою зарозумілу голову нижче аж до землі і поглянь, хто там недалеко від тебе стоїть. Це пара для тебе, якраз стоїть.

Глянув качур, аж таки перед його дзюбом, стоїть молоденька, біленька, круглобока Качка-Квачка, славна прачка і перша на ціле подвір'я господиня.

— Диво! — подумав качур. — Досі я її не бачив, аж інші мусіли мені це сказати і показати.

Та й поклонився Качці-Квачці і запитав:

— Чи хочеш бути моєю жінкою?

А Качка-Квачка лиш головою покивала:

— Так, так, так, так! Піду за тебе, бо ти мені рівня, бо ти мені пара!

Тоді обидвоє молоді взяли одно другого під крило і пішли на став гостей спрощувати та весілля справляти.

А всі качки на ставі заквакали: ква, ква, ква. І покивали враз головками так, так, так, так.

А качур вдоволено говорив своїй нареченій:

— Шав, шав! Подивись!

Пояснення-сповничок: сорока (птаха) — magpie; свататися — to seek in marriage; рівня — person equal in age and position; набакир — зачесати чуб набік; зарозумілий — arrogant, insolent; вайлуватий — clumsy; воркувати — to coo; мотати — to shake; зозуля — cuckoo; мигати — мелькати (to wink); сваха — match-maker; став — pond; спрощувати — to invite; справляти — тут: celebrate; наречена — bride.

ХОТІВ БИ Я МАТИ...

Хотів би я мати собачок із сто,
І кожній я дав би дотепне ім'я,
Вони вслід за мною ходили б водно —
Була б щира-вільна сторожа моя.

Хотів би я мати малий самохід
І мчати так скоро, як вітер степом,
Чи сухо, чи мокро, болото чи лід —
Усюди б я їздив тра-тра-та-та-том!

Хотів би я мати малий літак,
Летів би я скоро, ще швидше, ніж птах;
Летів би я понад найвищий вершок
І приземлився б на рідних степах.

Хотів би я мати цукерків убрід,
Я сам їх не їв би, а іншим давав:
„Ось, прошу, цукерок, солодкий, як мед!”
І кожний „спасибі” до мене б сказав.

Хотів би я перстень чарівний дістати,
Щоб всього-усього від нього бажати,
А як би я щастя собі ним придбав,
Тоді би той перстень я вам передав...

З англійського Юра Шкрумеляк

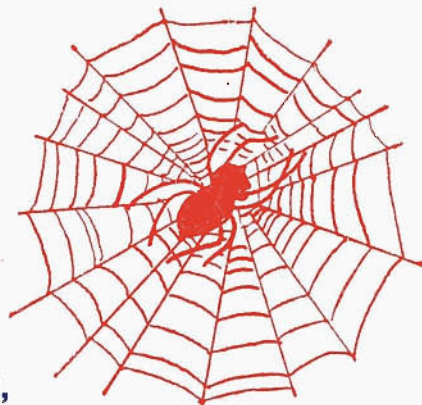
Водно — одностайно, разом; самохід — авто; вершок — тут: вершина гори; убрід — тут: дуже багато.

ПАВУЧОК-ЛІСОВИЧОК

Павучок-лісовичок,
Втративши спочинок,
Сплів розкішний гамачок
З білих павутинок.

Влаштувавшись як слід
В гамаку м'якому,
Він опівдні у політ
Вирушив на ньому.

Знявся вгору над ліском,
Над високим плотом...
Гамачок став літаком,
А павук — пілотом.

З ДИТЯЧОГО ЖИТТЯ

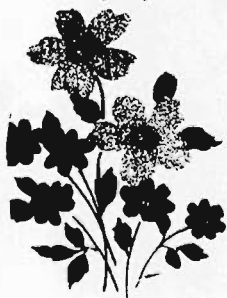
УЧНІ ШКОЛИ НЗПДМ В ВОРРЕН, МІЧ. ПРО ОПО-
ВІДАННЯ СОФІЇ ПАРФАНОВИЧ „ТАКИЙ ВІН БУВ”

Закінчуємо друкувати шкільні завдання учнів школи
НЗПДМ в Воррен, Міч. на тему прочитаної лектури Софії
Парфанович „Такий він був”. Учительці пані Ксені Кучер
дякуємо за співпрацю. — Р е д а к ц і я.

Найкраще місце у книжці, я думаю
що було закінчення де Марія з родиною
може їхати до Америки. Фрік пускає
лишитися але як ми читаємо книжку
то ми знаємо що Фрік приїде до Америки
і що Марія про це постарается, бо
вона дуже любила цього мудрого
песика.

Ліса Бугз

Лектура „Такий Фрік був” мене
навчила що Українцям було дуже
тяжко пережити Другу Світову
Війну. Вони спустилися їхати
по різних країнах і таборах щоби
бачиливки їх не забрали на Сибір
або їх не забили. Українці зі
східної України спустилися відати про
вони родинам в західній Україні
бо бачили що бачиливки їх не
забрали до СРСР. Я навчилася що
опайте всі Українці хотіли б
жити в Україні як би другої
світової війни не було і як Україна
була б вільна, і як Росія не панувала
над Україною.

Христия
Маринна

Дарко Заревин

Найкраще місце в книжці було як Авторка
згадує про „Старі Мамини” і як англичани
і американці бомбардували німецьке місто.
Це не було приємно і Ангелам і його дочка
пацери, але я любив слухати як вони казали
бути. Авторка дуже гарно написала як це
все сталося і як гарні книжки і друзі люди
переживали це. Це мені було цікаво бо мені
здавалося що я там був. Вона дуже докладно
про це пише і мені це подобалося. Авторка
дуже гарно написала про смерть Ангелена
хоча це місце було сумне.

Мене лектура багато навчила. Я навчився
про війну і переживання людей у війні. Я
навчився про табори втікачів в Німеччині і
як американці думали що бачиливки були
приїждять і якого зло не робили.

В моїй opinii я думаю що найкраще місце у
книжці є де Фрік зустрічає Марію в Америці. Він
за нею дуже сумує і майже з нею і навіть плаче.

Лектура „Такий він був” мене навчила що це
як трагедія або війна треба бути вільними. Як
також декого зло то треба дивитися на іншу
сторону проблеми. Як деякі особи в таборі вони
показали що характеристично. Також Фрік показав
що він був вільним багато разів. Наприклад
в початку він був де самі були заборони були
і Фрік лишився без дому, голодний і нещасний.

Григор
Варошук

Я думаю що найкраще місце
в книжці було, спочатки, коли
авторка описує фріка мислячи
перед війною і перед тим як
Дінах виїхати на Сибір. Вона
дуже гарно розказує про Дінах
і фріка як родина ходила на
прогулянки в лісі, і як фрік
був щасливим і ними обавився на
та терся в папір та шкварки
запивав кави і господарів
і носив їх у нут.

Христия
Нелла

Книжкова навчала
мене що українці
поранили дуже багато
мобільників таі війни.
Вони не дуже дуже
швидко і працювали
дуже тихо і заси
павали до Америки.
Вони працювали як і
таі війни. Виглядала
якщо а як Америка.

Григор
Павлен

Лектура "Такий Він Був"
навчила мене що як щось
стане то нема на це
ради. Так як тепер було
б війна то дуже, так як
Бог хоче. В лектурі я бачу
Німець застріли фівко то це
дуже боляче. Вона
однакова є для усіх людей
і збірає.

Діана
Марія
Черкас.

Лекція розповідає про книжку Фік і показує
що знайшов аларис (Володимира). Фік
дана спочатку не мігав але потім пригадав
свої. Фік мав добре життя в Америці з аларисом
але така несподівана справа була навіть крадіжка.
Тепер Фік не мав чого журитися і буде жити добре
життя.

Лектура "Такий Він Був" мене навчила багато про
Українських вояків. Я навчилася що вояки
переживали в таборах і як тяжко було їх життя.
Українська нація це розповідає і не є мрією. Як би
не читав то я б не знав про еміграцію українців.
Автор дуже докладно нам переказав про еміграцію
українців.

Зено
Зіньков

Алла КОСЦОВСЬКА

НАШ ДІДУСЬ

В нас родина невеличка:
Я, два братіки й сестричка,
Тато, мама і бабуся,
Татова небога Дуся
І дідусь, що все нездужа,
Ми його всі любим дуже.
Він казок багато знає,
Можна слухать цілий день!
На бандурі добре грає
І співає нам пісень.

Але це — коли здоровий,
Коли ж хворий, все мовчить,
Тільки з болю хмурить брови
І в кутку сумний сидить.
А як виросту великий,
То на лікаря навчусь
І знайду такі я ліки,
Щоб одужав наш дідусь!

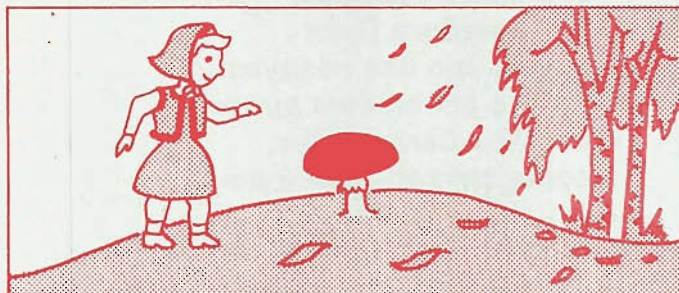
Прийшли влітку родичи Ставницьких
і наїків.

Ставницькі і наїки жили у Західній
Україні. Москалі перенесли місто
в 1939 р. де жили Ставницькі і арен-
тували пана Овелея. Як Овелея
вернувся з везниці, він був дуже
хворий і виснажений. Тоді в 1944
Ставницькі не хотіли залишитися і
вийшли з України.

Ця лектура, мені показала як
тяжко було людям емігрувати, і
нікому собі не уявляла що така
тяжка доля була нашим дідам
і батькам. І також навчилася що
треба оцінювати речі в житті,
і що можна все це "через ніч"
згубити.

Леся
Іваницька

Гоца Дала

Вийшла Гоца на горбок
Глип! — в ліску росте грибок,

— Хай до завтра ще росте,
Вранці ґномик підбере.

Вранці ґном у ліс пішов,
Та грибочка не знайшов.

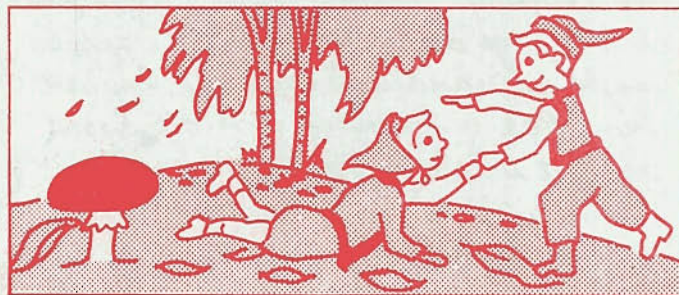

Вийшла Гоца помагати
ґномові грибка шукати.

Жовтим листям він укrywся,
Хитро з-під пенька дивився.

Каже Гоца: — Брате-ґноме,
Не знайшли, ходім додому!

І як тільки це сказала,
Спотикнулася і впала.

А з-під неї та з-під листя
Капелюшок появилвся.

Разом Гоца й ґном тоді
Витягли гриба з землі.

Каже Гоца: — ґноме-душку,
Із гриба зварю я юшку.

Юшку Гоценька зварипа,
Всіх сусідів пригостила.

Всі раділи аж і ох —
Не радів лише грибок...